

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْدَّرْسُ الْأَوَّلُ

(الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ) (الأنعام/ ۱)

ستایش از آن خدایی است که آسمان‌ها و زمین را آفرید، و تاریکی‌ها و روشنایی را بنهاد.

قُلْ : بگو	ذا: این ← هذا	أُنْجُمٌ : ستارگان « مفرد : نجم »
مُسْتَعْرَةً : فروزان	ذات: دارای	أَنْزَلَ : نازل کرد
مُنْهَمَرَةً : ریزان	ذاک: آن	أَنْعَمَ : نعمت‌ها
نَضْرَةً : تر و تازه	زان: زینت داد	أَوْجَدَ : پدید آورد
نَمَتْ : رشد کرد «مؤنث نما»	شَرَرَةً: اخگر (پاره آتش)	بَالِغٌ : کامل
نَفَسٍ -- جمع -- أنفاس	ضیاء : روشنایی	جَذْوَةً : پاره آتش
نَفْسٍ -- جمع -- أنفُس	عُصُونُ: شاخه‌ها (مفرد: عُصْن)	دُرَّرَ : مرواریدها (مفرد: دُرّ)
يُخْرِجُ : در می آورد	غَيْمٍ: ابر (مترادف : سَحَاب)	مَنْ ذَا : این کیست

ذَاكَ هُوَ اللَّهُ

او یقیناً (همان) خداوند است ...

أَنْظُرُ لِتِلْكَ الشَّجَرَةِ   ذَاتِ الْعُصُونِ النَّضْرَةِ^۱

به آن درخت نگاه کن که دارای شاخه‌های تر و تازه است

كَيْفَ نَمَتْ مِنْ حَبَّةٍ   وَكَيْفَ صَارَتْ شَجَرَةً

چگونه از دانه ای رشد کرد و چگونه درختی شد ؟

فَابْحَثْ وَقُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يُخْرِجُ مِنْهَا الثَّمَرَةَ

پس [خالقش] را بگو و بگو چه کسی از آن میوه در می آورد (پدید می آورد) ؟

وَأَنْظُرْ إِلَى الشَّمْسِ الَّتِي جَذَوْتَهَا مُسْتَعْرَةً

و به خورشیدی که پاره‌ی آتش آن فروزان است نگاه کن .

^۱ - شاعر این شعر معروف الرصافی شاعری اهل عراق از پدری کرد نسب و مادری ترکمن است، او آثار زیادی در نثر و شعر دارد.

فِيهَا ضِيَاءٌ وَبِهَا حَرَارَةٌ مُنْتَشِرَةٌ

[خورشیدی که] روشنایی در آن است و به وسیله‌ی آن حرارتی پراکنده می‌شود.

مَنْ ذَا الَّذِي أَوْجَدَهَا فِي الْجَوِّ مِثْلَ الشَّرَرَةِ

چه کسی آن را در فضا مانند اخگر (پاره آتش) به وجود آورده است؟

ذَٰكَ هُوَ اللَّاهُ الَّذِي أَنْعَمَ عَلَيْهِ مِنْهُمُ

او همان خداوندی است که نعمت‌هایش ریزان است.

ذُو حِكْمَةٍ بِاللَّغَةِ وَقُدْرَةٍ مُّقْتَدِرَةٌ

(خداوندی که) صاحب حکمتی کامل و نیروی توانمند است.

أَنْظُرُ إِلَى اللَّيْلِ فَمَنْ أَوْجَدَ فِيهِ قَمَرَهُ

به شب نگاه کن پس چه کسی ماهش را در آن پدید آورده است؟

وَزَانَهُ بِأَنْجُمٍ كَالذَّرْرِ الْمُنْتَشِرَةِ

و آن (شب) را با ستارگانی مانند مرواریدهای پراکنده زینت داد؟

وَأَنْظُرُ إِلَى الْغَيْمِ فَمَنْ أَنْزَلَ مِنْهُ مَطَرَهُ

و به ابر نگاه کن پس چه کسی از آن بارانش را نازل کرد؟

در گروه های دو نفره، شبیه گفت و گوی زیر را در کلاس اجرا کنید .

حوارات (التَّعَارُفُ فِي مَطَارِ النَّجَفِ الْأَشْرَفِ)

گفت و گوها (آشنایی در فرودگاه نجف اشرف)

زائر مَرَقَدِ امیرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَام زیارت کننده‌ی آرامگاه امیر مؤمنان علی - که درود بر او باد -	أَحَدُ الْمُوظَّفِينَ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ یکی از کارمندان در سالن فرودگاه
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ. سلام بر شما	وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ. و سلام و رحمت خداوند و برکاتش بر شما [باد].
صَبَاحَ الْخَيْرِ يَا أُخِي. صبح شما به خیر ای برادرم .	صَبَاحَ النَّوْرِ وَالسُّرُورِ. صبح شما نورانی و [همراه] با شادمانی باد .
كَيْفَ حَالُكَ؟ حالت چطوره ؟	أَنَا بِخَيْرٍ، وَكَيْفَ أَنْتَ؟ من خوبم ، و تو چطوری ؟
بِخَيْرٍ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ. من خوبم و سپاس از آن خداست .	عَفْوًا ، مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟ بیخشید ، از کجایی (اهل کجایی) ؟
أَنَا مِنَ الْجُمْهُورِيَّةِ الْإِسْلَامِيَّةِ الْإِيرَانِيَّةِ. من از جمهوری اسلامی ایران هستم .	مَا اسْمُكَ الْكَرِيمُ؟ اسم شریفت چیست ؟
إِسْمِي حُسَيْنٌ وَمَا اسْمُكَ الْكَرِيمُ؟ اسم من حسین است و اسم شریف تو چیست ؟	إِسْمِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ. اسم عبد الرحمان (بنده‌ی خداوند بخشنده) است .
هَلْ سَافَرْتَ إِلَى إِيرَانٍ حَتَّى الْآنَ؟ آیا تاکنون به ایران مسافرت کرده‌ای ؟	لَا؛ مَعَ الْأَسَفِ. لَكِنِّي أَحِبُّ أَنْ أُسَافِرَ. نه ؛ متأسفانه . ولی من دوست دارم مسافرت کنم .
إِنْ شَاءَ اللَّهُ تُسَافِرُ إِلَى إِيرَانٍ! اگر خداوند بخواهد به ایران مسافرت می کنی !	إِنْ شَاءَ اللَّهُ ؛ إِلَى اللَّقَاءِ ؛ مَعَ السَّلَامَةِ. اگر خداوند بخواهد ؛ به امید دیدار ؛ به سلامت .
فِي أَمَانِ اللَّهِ. در امان خداوند	فِي أَمَانِ اللَّهِ وَحِفْظِهِ ، يَا حَبِيبِي. در امان و پاسداشت خداوند ، ای دوست من .

صِيغُ الْأَفْعَالِ

بدانید (صیغه‌های فعل‌ها)

با نام گذاری صیغه‌های فعل‌ها در دستور زبان عربی آشنا شوید.

نام صیغه به فارسی و عربی		ضمیر		ماضی	مضارع	امر	نهی
اول شخص مفرد	متکلم وحده	من	أنا	فَعَلْتُ	أَفْعَلُ		
دوم شخص مفرد	مفرد مذکر مخاطب	تو	أَنْتَ	فَعَلْتَ	تَفْعَلُ	إِفْعَلْ	لَا تَفْعَلْ
	مفرد مؤنث مخاطب		أَنْتِ	فَعَلْتِ	تَفْعَلِينَ	إِفْعَلِي	لَا تَفْعَلِي
سوم شخص مفرد	مفرد مذکر غایب	او	هُوَ	فَعَلَ	يَفْعَلُ		
	مفرد مؤنث غایب		هِيَ	فَعَلَتْ	تَفْعَلُ		
اول شخص جمع	متکلم مع الغير	ما	نَحْنُ	فَعَلْنَا	نَفْعَلُ		
دوم شخص جمع	جمع مذکر مخاطب	شما	أَنْتُمْ	فَعَلْتُمْ	تَفْعَلُونَ	إِفْعَلُوا	لَا تَفْعَلُوا
	جمع مؤنث مخاطب		أَنْتِنَّ	فَعَلْتِنَّ	تَفْعَلْنَ	إِفْعَلْنَ	لَا تَفْعَلْنَ
	مثنای مذکر مخاطب		أَنْتُمَا	فَعَلْتُمَا	تَفْعَلَانِ	إِفْعَلَا	لَا تَفْعَلَا
	مثنای مؤنث مخاطب		أَنْتُمَا	فَعَلْتُمَا	تَفْعَلَانِ	إِفْعَلَا	لَا تَفْعَلَا
سوم شخص جمع	جمع مذکر غایب	ایشان	هُمْ	فَعَلُوا	يَفْعَلُونَ		
	جمع مؤنث غایب		هُنَّ	فَعَلْنَ	يَفْعَلْنَ		
	مثنای مذکر غایب		هُمَا	فَعَلَا	يَفْعَلَانِ		
	مثنای مؤنث غایب		هُمَا	فَعَلْتَا	تَفْعَلَانِ		

التَّامِرِينَ) التَّمْرِينَ الْأَوَّلُ : تَرْجِمُ هَذِهِ الْجُمْلَ ، وَاکْتُبْ نَوْعَ الْأَفْعَالِ .

۱ - اُكْتُبْ رِسَالَتَكَ : نامهات را بنویس .

نوع فعل : امر

۲ - لَا تَكْتُبْ عَلَيَّ الْجِدَارِ : بر روی دیوار ننویس .

نوع فعل : نهی

۳ - اُكْتُبُوا واجِبَاتِكُمْ : تکالیفتان را بنویسید .

نوع فعل : امر

۴ - هُنَّ لَا يَكْتُبْنَ بِسْرَعَةٍ : آن‌ها به سرعت نمی نویسند .

نوع فعل : مضارع منفی

۵ - سَأَكْتُبُ دَرْسِي : درس را خواهم نوشت .

نوع فعل : مستقبل

۶ - إِنَّا سَوْفَ نَكْتُبُ أبحاثًا : یقیناً ما پژوهش‌هایی را خواهیم نوشت .

نوع فعل : مستقبل

۷ - مَا كَتَبْتُمْ تَمَارِينَكُمْ : تمرین‌هایتان را ننوشتید .

نوع فعل : ماضی منفی

۸ - كَانُوا يَكْتُبُونَ بِدَقَّةٍ : با دقت می نوشتند .

نوع فعل : ماضی استمراری

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.mydars.ir

التَّمْرِينُ الثَّانِي: ضَع فِي الدَّائِرَةِ الْعَدَدَ الْمُنَاسِبَ. « كَلِمَةٌ وَاحِدَةٌ زَائِدَةٌ ».
 تمرین دوم : در دایره عدد مناسب را قرار بده . « یک کلمه اضافیست » .

- ۱ - الشَّرَرَةُ ○ من الأحجارِ الجميلةِ الغاليةِ ذاتِ اللونِ الأبيضِ .
 آخگر (پاره‌ی آتش) از سنگ‌های زیبای گرانبی‌قیمت دارای رنگ سفید
- ۲ - الشَّمْسُ ○ جَدُّوْهَا مُسْتَعْرَةٌ ، فِيهَا ضِيَاءٌ وَبِهَا حَرَارَةٌ مُنْتَشِرَةٌ .
 خورشید پاره‌ی آتش آن فروزان است ، روشنایی در آن است و به وسیله‌ی آن حرارتی پراکنده می‌شود .
- ۳ - الْقَمَرُ ○ كَوَكَبٌ يَدُورُ حَوْلَ الْأَرْضِ؛ ضِيَاؤُهُ مِنَ الشَّمْسِ .
 ماه ستاره‌ای است که پیرامون زمین می‌چرخد ؛ روشنایی‌اش از خورشید است .
- ۴ - الْأَنْعُمُ ○ بُخَارٌ مُتْرَاكِمٌ فِي السَّمَاءِ يَنْزِلُ مِنْهُ الْمَطَرُ .
 نعمت‌ها بخاری متراکم در آسمان است که باران از آن می‌بارد (نازل می‌شود) .
- ۵ - الْغَيْمُ ○ مِنَ الْمَلَابِسِ النَّسَائِيَّةِ ذَاتِ الْأَلْوَانِ الْمُخْتَلِفَةِ .
 ابر از لباس‌های زنانه است دارای رنگ‌های مختلف .
- ۶ - الْفُسْتَانُ ○ قِطْعَةٌ مِنَ النَّارِ .
 جامه و روپوش زنانه تکه‌ای از آتش
- ۷ - الدَّرَرُ ○
 مرواریدها

مای درس

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ: ضَع هَذِهِ الْجُمْلَ وَ التَّرَاكِيْبَ فِي مَكَانِهَا الْمُنَاسِبَ .
 تمرین سوم : این جملات و ترکیب‌ها را در جای مناسبش قرار بده .

هُوْلَاءِ فَائِرَاتٍ / هَذَانِ الدَّلِيْلَانِ / تَلِكِ الْبَطَارِيَّةِ / أَوْلِيْكَ الصَّالِحِيْنَ / هُوْلَاءِ أَصْدِقَاءِ / هَاتَانِ الزُّجَاجَتَانِ

مفرد مؤنث	مثنی مذکر	مثنی مؤنث	جمع مذکر سالم	جمع مؤنث سالم	جمع مکسر
تلك البطارية	هذان الدليلان	هاتان الزجاجتان	أولئك الصالحون	هؤلاء فائزات	هؤلاء الأصدقاء
آن باطری	این دو دلیل	این دو شیشه	آن درستکاران	این‌ها پیروزند .	این دوستان

الْتَّمْرِينُ الرَّابِعُ: اُكْتُبْ وَزْنَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ وَحُرُوفَهَا الْأَصْلِيَّةَ.
تمرین چهارم: وزن کلمات زیر و حروف اصلی آنها را بنویس.

۱- ناصِر، مَنصُور، أنصار: فاعل، مفعول، أفعال، «ن ص ر»

۲- صَبَّار، صَبُور، صابِر: فَعَّال، فَعُول، فاعِل، «ص ب ر»

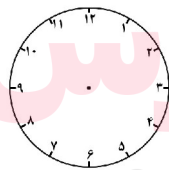
الْتَّمْرِينُ الْخَامِسُ: ضَعِ الْمُرَادِفَاتِ وَالْمُتَضَادَّاتِ فِي الْفَرَاغِ الْمُنَاسِبِ. ≠ =
تمرین پنجم: مترادفها و متضادها را در جای خالی مناسب قرار بده.

ضياء / نام / ناجح / مسرور / قریب / جميل / نهاية / يمين / غالبية / شراء / مسموح / مُجدِّ
نور، روشنایی / خوابید / پیروز / خوشحال / نزدیک / زیبا / پایان / راست / گران / خریدن / مجاز / تلاشگر

رَخِيصَةٌ ≠ غَالِيَةٌ	راسِبٌ ≠ ناجِحٌ	يَسَارٌ ≠ يَمِينٌ	حَزِينٌ ≠ مَسْرُورٌ
بَيْعٌ ≠ شِرَاءٌ	بِدَايَةٌ ≠ نِهَائِيَةٌ	بَعِيدٌ ≠ قَرِيبٌ	مُجْتَهِدٌ = مُجِدِّ
رَقْدٌ «بستری شد، خوابید» = نَامٌ	قَبِيحٌ ≠ جَمِيلٌ	نور = ضياء	مَمْنُوعٌ ≠ مَسْمُوحٌ

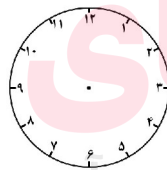
الْتَّمْرِينُ السَّادِسُ: ارْسُمْ عَقْرَابَ السَّاعَاتِ.

تمرین ششم: عقربه‌های ساعت‌ها را رسم کن.

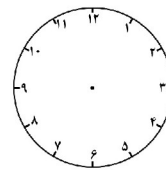
التَّاسِعَةُ إِلَّا رُبْعًا

یک ربع به نه

الثَّامِنَةُ وَالنِّصْفُ

هشت و نیم

الْخَامِسَةُ وَالرُّبْعُ

پنج و ربع

الْبَحْثُ الْعِلْمِيُّ

ابْحَثْ فِي الْإِنْتَرْنِتِ أَوْ الْمَكْتَبَةِ عَنْ نَصِّ قَصِيرٍ أَوْ جَمَلٍ بِاللُّغَةِ حَوْلَ عَظَمَةِ مَخْلُوقَاتِ اللَّهِ، ثُمَّ تَرَجِمَهُ إِلَى الْفَارِسِيَّةِ مُسْتَعِينًا بِمُعْجَمٍ عَرَبِيٍّ - فَارِسِيٍّ.

(وَ يَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا) أَلْ عِمْرَانُ: ١٩١

جستجو « پژوهش » علمی

در اینترنت یا کتابخانه به دنبال متنی کوتاه یا جملاتی به زبان عربی پیرامون عظمت آفریده‌های خداوند بگرد ، سپس آن را با کمک لغت‌نامه‌ی عربی - فارسی ترجمه کن .

و در آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند ، [و می‌گویند :] پروردگارا، اینها را بیهوده نیافریده‌ای؛

نمونه‌ای از پژوهش کتابخانه‌ای :

وَ يَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ مَا فِي ذَلِكَ مِنْ عَجَائِبِ الصَّنْعِ وَ بَدَائِعِ الْفِطْرَةِ وَ آثَارِ الْقُدْرَةِ، مَعْتَبِرِينَ بِذَلِكَ، مَوْقِفِينَ أَنَّهُ مِنْ صَنْعِ إِلَهٍ قَادِرٍ حَكِيمٍ، ثُمَّ يَعْتَرِفُونَ بِوَحْدَانِيَّتِهِ وَ قُدْرَتِهِ فَيَقُولُونَ: رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا أَى هَذِهِ الْخَلْقَةَ الْبَدِيعَةَ الَّتِي تَتَحَيَّرُ فِيهَا الْعُقُولُ لَيْسَتْ بَاطِلَةٌ، وَ لَا هِيَ هَذِرٌ وَ هَدْرٌ بِلَا حِكْمَةٍ وَ لَا مَصْلَحَةٍ وَ لَا غَايَةٍ، بَلْ لَهَا مَصَالِحٌ كَثِيرَةٌ، مِنْهَا كَوْنُهَا دَلِيلًا عَلَى كَمَالِ قُدْرَتِكَ، وَ حُجَّةً ظَاهِرَةً عَلَى وَحْدَانِيَّتِكَ، بَلْ مِنْ أَسْرَارِهَا هَذَا الْإِنْسَانُ الْعَجِيبُ الصَّنْعِ الَّذِي خَلَقْتَهُ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ.

و نحن لم نذكر الإنسان - بالمناسبة - إلا لأن خلق السماوات والأرض وما فيهما وما بينهما مقدمة ومعلول لوجود أشرف، وهو الإنسان. فهو علة غائية لما سوى الله تعالى. و من خواص العلة الغائية أنها في مرحلة الإيجاد متأخرة عن معاليلها في مقام التصور، مقدمة على عكس ما سواها من العلة حيث إنها مقدمة على معلولاتها في صورتين و في المرحلتين، فلا بدّ من إيجاد عالم التكوين أولاً ليرتب عليه خلق الإنسان. و لما كان هذا الخلق يضاف إلى قادر حكيم بصير واجد لأوصاف الجلال والجمال أتمها وأكملها، فينبغي أن يجعل مصنوعات و مكواتاته على أحسن النظام و أجوده كما و كيفا حتى لا يتطرق إليه أدنى نقص و زيادة عند أعقل عقلاء عالم الوجود و أعرفهم بالأمر المدبّية و انتظام الجامعة التكوينية، فيدل النظام - بجماعيته و تدبير مدبره - على معرفة ذاته: القادر الحكيم، و الصانع العالم الخبير، حيث إن هذا الخلق - طبق هذا النظام البديع الدقيق - خارج عن طوق البشر و من سواه.

و في الآية إشارة إلى أن الأفعال القبيحة - كالظلم، و الضلالة، و الكفر، و الشرك - ليست بمخلوقة له سبحانه، لأنها من الباطل و هو غير مخلوق منه تعالى ...

(سبزواری، محمد. « ١٤٠٦ هـ. ق ». الجديد في تفسير القرآن المجيد. ج. ٢. ٢١٧ - ٢١٦ . لبنان - بيروت: دار التعارف

للمطبوعات)